

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadó tulajdonos a „Bácsmegeyei Függetlenségi párt.” Az ügyvitelre jogosult megbízott: **László Ferenc.** Felelős szerkesztő: **Pintér Gyula.**

Szerkesztőség: Csihás Benő-utca 3. szám. A közlemények ide küldendők. **Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.**

A szerajevói tetemrehívás.

A világtörténelmi jelentőségű szerajevói véres tragédia — melynek áldozatául esett a trónörökös pár — közeledik az utolsó felvonás felé. A gyilkosok fölött törvényt ül a büntető igazságszolgáltatás. A bűnügy tárgyalása október 12-ike óta folyamatban van s az ítélet nem sokára várható.

A tárgyalásról nem az időszaki sajtó, hanem a napilapok föladata részletes tudósítást közölni. Mi tehát csak a lényeges momentumok kiemelésére szorítunk; s megállapítjuk, hogy a köztudat nem volt tévedésben, midőn a fölbujtókat Szerbiában kereste s a hírhedt *Narodna Odbrana* és a szerb hivatalos világ közegeiben látta a főbűnösöket. Bebizonyult ugyanis, hogy a *Narodna Odbrana* és egyáltalában Szerbia hazánk területi épsége ellen tört és rablósándékának mogvalósítása érdekében rendezte az orgyilkosságot. A bizonyítás részletei megdöbbentő világosságot vetettek a szerbek forradalmi szervezkedésére, amelyhez cinkostársakul országunk polgárai közül is sokat megnyertek.

A kézrekerült tettesek és összcsockúvők bizonyára elveszik a megérdemelt büntetésüket a bíróságtól és Isten segítségével példásan meg fogjuk fenyeíteni Szerbiát is a gyalázatos bünszerzésért.

Ezzel azonban még nincs elintézve ez a historiai jelentőségű kérdés. A további forradalmi üzemek gyökeres kiirtására is kell gondolni és hinni akarjuk, hogy erre a célra a hatalom kezelői meg fogják találni a szükséges eszközöket.

A jövőben alkalmazandó óvrendszabályok kérdése azonban majd a normális idők feladata lesz; s akkor majd kötelességszerűleg mi is rámutatunk a szükséges teendőkre; s részletesen ki fogjuk fejteni, hogy melyek azok a *mellőzhetetlen* preventív intézkedések, amikkel az ország délvidékén lakó szlávneptömeg közszellemét a megméltelyezéstől meg lehet és meg kell óvni.

Mindezt azonban — ismételjük — majd csak a békés időkben, vagyis akkor fogjuk elmondani, amikor az efféle kérdések *szabadon és fesztelenül megvitathatók* lesznek.

Hazaárulók bűnhődése.

Tíz hazaáruló kivégzése.

Pancsováról írják: Mikor a délvidéki szerb betörés izgalomba hozta az Alduna mentének lakosságát a Pancsova mellett fekvő Borcsára is átrándult egy csapat szerb katonaság s komitácsi és a borcsaiak vezetői: a bíró, az esküdt és még néhány megméltelyezett lelkű ember lelkesedéssel szívélyességgel fogadták a magyar haza földjére betört vad ellenséget. Akadt köztük, aki a vezető szerepére vállalkozott, mások viszont még arra is képesek voltak, hogy a község pénztárát átszállítsák Belgrádra. De másnap a szerb csapat a mi katonáink által kergetve és megtizedelve menekült vissza a Dunán. Ekkor

következett a bűnhődés. Az árulókat összefogdosták és bevitték Pancsovára, ahol a katonai statáriális bíróság ítélkezett fölöttük. Néhányan több esztendei várfogsággal szabadultak, másokról kiderült, hogy ártatlanok, tizre az elfogottak közül azonban rábizonyult a honárulás és felségárulás. Ezeket halálra ítélték. A halálos ítéletet a felsőbb hatóság megerősítette és így azt végre is hajtották. A 10 hazaáruló kivégzése, a példaadás okáért, nyilvánosan ment végbe.

A márasomlyói áruló.

A délvidéki községekre még most is többször átágyuznak a szerbek a tulsó partról. Az egyik dunamenti községben, Márasomlyón kézre került egy áruló, *Sztokits Milán* márasomlyói kiscgazda, aki a Duna partján lámpával adott jeleket az ellenségnek. *Szerető Lajos* káplár észrevette ezt és elfogta az árulót. Azután sikerült törbe csalni azokat a szerbeket, akiknek Sztokits jelet adott. Három komitácsi jött át ladikon akik kétség kívül merényletre készültek mert 47 bombát hoztak magukkal, Sztokits bevalotta, hogy *a bombákat Fehértemplomnak szánták.* Az áruló a hadi törvényszék elé került, ahol bizonyára elveszi méltó büntetését.

A dobanovcini áruló.

Dobanovcin szerémségi községbe, ahol a szerb betörés alkalmával sok garázdálkodás és árulás történt, kemény kézzel csinált rendet a katonaság. Elfogtak egy ottani árulót, aki magyar és sváb lakostársai házára uszította a betörő szerb katonákat és komitácsikat. A haditörvényszék kötéltálati halálra ítélte az áruló szerbet, akit ki is végeztek.

Magyar bakák érdekes bravurja.

Preszly Károly tartalékos zászlós — aki a civiléletben a zombori ügyvédi kar tagja — mindjárt a háboru kezdetén a hadszíntérre vonult; folytonosan résztvett a hadműveletekben és sok véres csatát végig küzdött. Sebet nem kapott, de a viszontagságos szolgálat közben súlyos betegségbe esett; s különös véletlenségből a zombori járványkórházba került. Mint örömmel értesülünk, a gondos kezelés következtében már túl van minden veszélyen; de — sajnos — állapota még nem engedi meg, hogy a kórházat elhagyja; pedig ég a harcvágytól és nehezen várja azt a pillanatot, amikor visszatérhet bajtársai közé, osztozni velük a nemes kötelesség teljesítésében s résztvenni tovább is a legendásan szép hősi küzdelmekben.

Sajnálattunkra, a járványkórház szigoru szabályai ezidő szerint megközelíthetlenné teszik számunkra a vitéz katonát; pedig ő, a katonai tilalom korlátai között is, bizonyára érdekes epizódokat mondhatna el az eseményekben gazdag tábori életből. Az epizódok egyikéről azonban mégis sikerült némi információt kapni *Preszly* hozzátartozói köréből, ahová ő még a táborból küldött egy szűkszavú értesítést róla. Információink szerint a rendkívül érdekes eset — mely a bravuros katonai csínyek legpompásabbjai közé tartozik és fényesen illusztrálja azt a kedélyes hangulatot, ami a táborban uralkodik — a következőképp történt:

Agyutüzben megfejt tehéncsorda.

Az északi harctér egyik legnagyobb csatája közben — mely több napig roppant hévvel és erővel folyt — az egyik napon az a csapatot, amelyhez *Preszly* tartozott, hosszabb várakozásra volt kárhoztatva. A rajonban lévő legénység tétlenül vesztegelt, mert

a közelben nem mutatkoztak az oroszok s elnyomulásra nem érkezett parancs. A lövészárókban csöndesen meghúzódva, unatkoztak a magyarok; noha a messze távolból az orosz tüzérés keményen ágyuzott feljűk. A gránátok és srappellek zuhogtak és süvítettek a fejűk fölött; de kárt nem tettek bennűk, mert jó távol a hátuk mögött csapódtak le.

A sik mezőségen nemsokára feltűnt egy tehéncsorda. A jámbor tehének eleintén riadtan bámultak a magasán röpködő gránátok és srappellek felé. Aztán lassanként kezdtek megnyugodni. Csodálkozó szemmel, hosszasan elnézegették a szokatlan tűzijátékot; de végre is egészen napirendre tértek fölötté. Az ember — gondolták magukban a tehének — nem élhet meg a zenebonás tűzijáték bámulásából; annál bizony többet ér a jó, kövér, illatos, zöld fü. Annak okáért csendes flegmával lehajtották a fejűket és stoikus nyugalommal folytatták a legelést. Addig legelésztek, hogy egyszer csak eljutottak a lövészárkok közvetlen közelébe...

Preszly Károly nézte, nézte a jámbor állatokat s önkéntelenül eszébe jutott, hogy bizony pompás dolog lenne egy kis jóféle tej, amelyben már hosszú hetek óta nem volt részűk a katonáknak. Gondolatát közölte a legénységével is s egyszerre csak fölvetette a hirtelen támadt ötletet: „*Nini, fiuk, nem lehetne ezeket a tehéneket megfejni?*” „*Dehogynem lehetne*” — riadt föl a legénység s nem telt bele két perc, az egész szakasz már ott volt a tehének között. Minden tehénnek egy-egy baka fogta a szarvát, a másik pedig oda kuporodott a tehén alá és szépen fejte a tejet a csajkába.

A tehének, persze, meglepődtek egy kicsit a szokatlan időben való műveleten; de aztán megint csak megtalálták a flegmájukat; bizonyára eszükbe jutott az ismert szálló ige: „*Ez a háboru.*” „*Az okosabb enged*” — vigasztalták magukat csendes rezignációval és ellenállás nélkül leadták a tejet. A művelet végeztével — mint aki a dolgát jól végezte — komoly méltósággal hazafelé ballagott a csorda. A *Preszly* szakasza pedig fölséges lakomát csapott a frissen fejt, meleg, habzó tejből; s vidám hangulatban fogadta a nem sokára fölbukkanó oroszokat s olyan pusztitást vitt véghez közöttük, hogy hirmondónak való is alig maradt belőlük.

HIREK.

A főispáni beiktató közgyűlést a városnál október 22-én, csütörtök délelőtt féltiz órára tűzte ki a polgármester. A közgyűlésnek egyéb tárgya nem lesz.

Koszoru megváltás — Szondy László emlékére. A hősi halált halt Szondy László megtörtszívű, bánatos szülői gyászjelentésükben meghatóan szép szavakkal mondták: „Közeledik a halottak napja. Jóbarátok, ismerősök, kik szerettétek őt... ha majd azon az estén ott a hideg északon is kigyulnak a csillagok, szálljon az ő jeltelen, virágtalan, sötét sirja felé a Ti imátok, a Ti emlékezétek is.” Erre a fájdalmas szóatra már is megjött a visszhang Szondy László ifju barátai köréből. Kolozsvárott tartozkodó barátai közül négyen ugyanis, koszoru megváltás fejében, öt koronát küldtek a zombori Vörös Keresztnek, a következő kegyetes sorok kíséretében: „Felejthetlen drága barátunk, Szondy Laci sirjára illatozó, szeretűnkét kifejező virágokat nem küldhetünk. Be kell érnie azzal, hogy közeledő ünnepnap-

ján a csillagok fénye helyettesítse a lobogó mécsket és szerettei, barátai mindig élénken érző emlékezete a koszorút, fegyveréből készült fejfájára. Hogy mégis áldozunk emlékének, küldjük ezt az összeget, Zomborban fekvő sebesült bajtársai segélyezésére. Kolozsvár, 1914 október 17. Szmolenszky József, Teltsch Imre, Veszelovszky Károly, Hidas Hugó.*

A Zombori Jótékony Magyar Nőegylet a Vörös Keresztnek. Az áldásos működéséről ismert Zombori Jótékony Magyar Nőegylet ismét szép tanujelét adta annak, hogy feladata magaslatán áll s a mai rendkívüli időkben tul néz a mindennapi célokra és erejéhez mérten mindenütt gyakorolja a jótékonyt, ahol arra szükség mutatkozik. Ezer koronát adományozott ugyanis a zombori Vörös Keresztnek; bizonyára úgy gondolkodván, hogy nincs ma eddábbal cél, mint a hazáért vérző katonák gyámolítása. A jótett fölül áll minden dicséreten és mi nem is annyira elismerésül és méltatásul, hanem követendő példaképpen említjük föl ezt az adakozást. Tudunkkal ugyanis van több hasonló célokot követő nőegylet is Zomborban s reméljük, hogy azok számára a példát precedensül fog szolgálni a magyar nőegylet példája. Sietünk mindjárt fölemlíteni, hogy — tudomásunk szerint — az evangélikus nőegylet már előzőleg küldött 100 koronát a Vörös Keresztnek; s így anyagi erejéhez képest, a maga részéről teljességgel eleget tett a tőle várható humanizmusnak.

Az ügyvédi kamara gyásza. A szabadkai ügyvédi kamarát — amelynek kötelékébe tartoznak a zombori ügyvédek is — nagy veszteség érte, elnökének *Farkas Zsigmond* ügyvédnek Szabadkán október 17-én történt halálával. Farkas Zsigmond széles körben megérdemelt köztiszteltetben és nagy tekintélyben állott s Szabadka sz. kir. város társadalmában előkelő szerepet töltött be. Nagy műveltségű férfi volt, a politikában Apponyi Albert grófnak régi híve, több alkalommal képviselő jelölt is volt. Temetése október 19-én délután 3 órakor ment végbe. Ravatalára a zombori ügyvéd-egylet nevében annak elnöke, dr. Balogh Ernő volt orsz. képviselő, díszes koszorút helyezett.

Pályázat ösztöndíjakra. A városi tanács pályázatot hirdetett a következő ösztöndíjakra: 1. *Falcione Gyula-féle alapítvány*-ból, évi 1200 koronára, a folyó évi tanévtől kezdve; pályázati határidő november hó 10-ike. 2. *A Schäfer József-féle alapítvány*-ból, a folyó évi tanévtől kezdve, évi 800 koronára; pályázati határidő november 15. 3. *A Parseltics Agatha-féle alapítvány*-ból, a folyó évi tanévtől kezdve, évi 180 koronára; pályázati határidő november 15-ig. 4. *A Gyalokay Rozália alapítvány*-ból, évi 900 koronára; pályázati határidő november 10. A kérvények a városi tanácshoz nyújtandók be. A pályázati feltételek a kulturtanácsnoknál megtudhatók.

A III- oszt. kereseti adó kivetése. A A III. osztályu kereseti adóval megadóztatandó egyéneket érdeklő adójavaslatoknak tárgyalása a folyó évi október 20-tól nov. 20-ig terjedő idő alatt fog végbe menni; és pedig: folyó évi október hó 29-én 1-től 1051 tételig, 30-án 1052—1104-ig, 31-én 1105—1154-ig, november hó 2-án 1155—1205-ig, 3-án 1205—1264-ig, 4-én 1265—1346-ig, 5-én 1347—1406-ig, 6-án 1407—1452-ig, 7-én 1453—1499-ig, 9-én 1500—1545-ig, 10-én 1546—1601-ig, 11-én 1602—1670-ig, 12-én 1671—1725-ig, 13-án 1726—1779-ig, 15-én 1780—1842-ig, 16-án 1842—1901-ig, 17-én 1902—1963-ig, 18-án 1964—2060-ig, 19-én 2061—2133-ig és 20-án 2134 tételtől 2179 tételig, mindenkor délelőtt 8 órától kezdve a városháza nagytérben. Azokra az adózókra nézve, kik katonai szolgálatra tényleg bevonulva vannak és azt hozzátartozóik, vagy megbízottjaik által hitelt érdemlően igazolják a tárgyalás felfüggesztetik illetve később fog megtartatni.

Hadiszolgáltatás. A pétervárad hadseregcsoporthoz parancsnokság hadiszolgáltatásként 840 darab szarvasmarhát vett át Petrőc, Kölpény és Ólutak községektől. A beszolgáltatott marhákért árszabály szerint járó 272 ezer koronát ki is utalványozták az illető gazdáknak, akik annyira meg vannak elégedve

az ármegállapítással, hogy megelégedésük jelül — Baky Elek újvidéki főszolgabíró rábeszélésére — a hadiszolgáltatás ellenértékének tekintélyes részét, 50 ezer koronát a Vörös Kereszt egyletnek ajánlották fel.

A tozsde tanács és a gabona árak. A budapesti áru és érték tozsde tanácsa föllíratot intézett a kormányhoz, melyben a gabona neműek, különösen a kenyér magvak és a liszt árának hatósági megállapítását kéri. — Berlinből jelentik, hogy Németországban e hét közepén fogják megállapítani a gabona neműek maximális árát. Ezek után biztosra vehető, hogy a magyar kormány sem fog tovább elzárkózni az élelmi szerek ármegállapításának minden oldalról sürgetett rendszabálya elől.

Pataj Sándor dr. izgatási pörének befejezése. Tudvalevőleg dr. Pataj Sándor zombori ügyvédet a „Magyar Köztársaság“ című folyóiratban megjelent „Névmagyarosítás“ című cikke miatt a szegedi ügyészség izgatással vádolta meg. A szegedi törvényszék és a kir. tábla annak idejében fölmentő ítéletet hozott ebben a pörben, amely a szegedi ügyészség föllebbezése folytán a Kuria elé került. A Kuria a napokban szintén fölmentette az izgatás vádjáról dr. Pataj Sándort. Ezzel az ügy végleges befejezést nyert.

Levél a déli harcterről. Szerbiában harcoló csapataink köréből érkezett a következő levél: Habár az utóbbi időkben esőzések voltak Szerbiában és a sáncok tele vannak vízzel, úgy hogy a katonáink térdig állnak vízben, mégis igen nagy a lelkesedés köztük. Sokszor parancs ellenére törnek vakmerően előre a katonák. Szép időben Szerbia felett léghajók repülőgépek keringenek s rádium telegráf jelzéseket adnak a Szerbek állásairól a mi tüzérségünknek. Tüzérségünk leginkább a szerbek tréningjére vadászik, azért nincs ennivalójuk a szerbeknek. A mi katonáink ellátása nagyszerű. Reggelre felváltva kávé, vaj, teát vagy számit kapnak, az ebéd is nagyszerű, mert a tábori mozgókonyha mindig közel van a csapatokhoz ezen a vidéken. A vacsorát is délből osztják ki a katonáknak, mert este csak kuszva lehet a sáncokba jutni. Mindennap cigarettát is kapnak a katonák, akik nagyon elégedettek. Nappal halálos csend borul a tájra, az éjjelek azonban annál hangosabbak. Amint leszáll az alkony megkezdődik a koncert, amit ágyuk és gépfegyverek szolgáltatnak.

Adományok a Vörös Kereszt Egyletnek. A Magyar Vörös Kereszt Egylet zombori tudakozódó irodájába ujabban a következő adományok érkeztek: Scheffer Ferencné 12 pár harisnya, 12 drb hősapka, 1 pár komótcipő, 12 pár érmelegítő, 2 drb alsónadrág. Butkovic József 2 drb trikó-ing, 3 drb trikó-alsónadrág. Ugy Károly és neje 10 korona. N. N. 8 pár harisnya, 4 drb kendő, 2 drb trikó-nadrág, 2 drb alsónadrág, 8 drb ing, 10 drb zsebkenő. Zágrábi Vörös Kereszt Egylet 1 csomag horvát ujság. Szalai Károly 5 drb pipa. Méreiné 6 drb hősapka, 4 drb hasmelegítő, 4 pár érmelegítő, 1 doboz cigaretta. Mátrai Aranka 1 tábla szalonna, 5 kgr. kockacukor. Findeisz Márton 10 kosár bab, 10 drb tojás. Gókl Jakab 1 kosár burgonya, 1 kosár bab, 1 drb baromfi. Bauer József 1 drb baromfi. Holchacker Tamás 1 drb baromfi, 1 kosár bab, 1 kosár burgonya. Wöfl József 1 drb baromfi 1 kosár bab. Zettl Márton 1 drb baromfi, 1 kosár bab, 1 kosár burgonya. Özv. Findeisz Jánosné 2 drb baromfi, 1 kosár burgonya. Wöfl Antal 1 kosár bab. Höger Mihály 16 drb tojás, 1 kosár bab. Ifj. Brandl Antal 2 drb tojás. Weingand József 1 drb baromfi, 1 kosár burgonya. Nuber István 2 drb baromfi, 6 kosár bab. Pechlof Antal 1 drb baromfi. Till Antal 2 drb baromfi. Weingand József 1 drb baromfi. Tassenberger János 2 drb baromfi, 2 kosár bab. Hinn Fülöp 1 doboz cigaretta. Till János 1 drb baromfi, 1 kosár bab. Thész Antal 2 drb baromfi 10 drb tojás, 6 kosár bab. Thész Mihály 2 drb baromfi. Ripp József 1 kosár bab. Findeisz Sebestyén 2 drb baromfi. Melcher József 1 kosár bab, 1 kosár burgonya. Wéber Péter 1 drb baromfi, 1 drb tojás. Vágner Márton 1 drb baromfi, 7 drb tojás, 1 kosár burgonya. Róhn Ádám 7 drb tojás. Angeli János 1 drb baromfi, 15 drb tojás. Id. Weingand Márton 2 drb baromfi.

Reffle József 2 drb baromfi, 15 drb tojás, 1 kosár bab, 1 kosár burgonya. Weigand János 1 drb baromfi, 1 kosár bab. Mayer Fülöp 1 drb baromfi, 1 kosár bab. Karle Antal 2 drb baromfi, 24 drb tojás 1 kosár bab. Wöfl József 2 drb alsónadrág, 1 drb ing, 1 drb lepedő. N. N. kártyanyereség 140 korona. Höger Mihály 2 drb ing. Róhn Ádám 1 drb alsónadrág, 1 drb ing. Szélm Ferenc 1 drb alsónadrág, 2 drb ing. Angyal Vilma 11 drb hősapka. Schwerer József 1 drb nyul. Arena Mozgó 100 korona. Özv. Kelecsényi Hugóné 400 drb cigaretta. N. N. 7 drb ing, 4 drb alsónadrág, 9 drb borogató ruha. Kölpény község adománya 51 drb alsónadrág 51 drb ing, 20 drb törülköző. Sztrilich Zsigmond 50 korona. Dr. Buják Pál 6 korona. Dr. Buják Józsefné 6 pár érmelegítő, 6 drb hősapka. Dr. Buják József 100 drb szivar. N. N. 10 drb. alsónadrág. Krekó István (Bezdán) 2 korona. Vass Ferenc 3 drb szörme. Odry Jánosné 10 kiló kockacukor. Szeles Jenő 20 pár érmelegítő 2 drb szörme. Zágrábi Vöröskereszt egylet 1 csomag horvát ujság. Bosnyák Józsefné 6 pár harisnya. Glázer Margit 1 drb hősapka 1 pár érmelegítő. Özv. Ambrózi Béláné 10 korona. Özv. Kelecsényi Hugóné 10 korona, 6 csomag játékkárca, 200 drb cigaretta.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Árok-utca 11a szám alatt egy három szobás utcai lakás kiadó.

172

3-3

HIRDETMÉNY.

Alulírott tisztelettel értesitem a nagy-érdemű közönséget, hogy

FOGÁSZATI

rendelőmet május hó 9-ével Szt.-György-tér 2. I. emeletre (a Városi gyógyszerár mellett) **helyeztem át.** Ugyanott nagy fogtechnikai laboratóriumot is berendeztem, úgy hogy **sürgős darabok még aznap elkészítettnek.** 106--*--25
Dr. Lukits Mirosláv,
száj- és fogspecialista.

Eladó méz

Orehoja Ernőnél

Zombor, Bercsényi-ut 30.

Idei akác-csemegeméz I. rendű 1'60 K.

Idei hársmez . . . . . 1'20 K.

Ugyanitt méhrajok is eladók.